

Voltants de La Roca

Fot. Joan Mas

menys reveladora d'un conjunt orgànic amb començament i fi; dementre que la visió de les coses modernes, fins apreciada en el seu valor de conjunt, aital com forçosament les havem de considerar, donades les condicions de la també moderna civilització actual, ens apareix a casa nostra raquítica, esquifida, sense la valor espiritual que caracteritzaven les obres dels grecs i romans en llurs respectives èpoques del màxim floreixement. I si aquesta visió tan poc vistent ens aclapara l'ànima i esperit en contemplar-la en tot el conjunt de la pàtria nostrada, ¿què no haurem de copsar, si en llur comparança la veiem dins el reclòs reduït de la nostra població i comarca, on no hi ha cap obra artística dels temps moderns que pugui plasmar l'ideal i l'esforç de cap generació juvenívola que pressuposi cap mena de «voluntat artística», que és l'acció i efecte d'aquella disposició espiritual?

Concepció bon xic pessimista, ben cert, és la d'aquest interrogant. Més, certa pel què fa als coneixements que tenim avui de la vitalitat i neguits de les nostres generacions passades. Ara bé; és tota la veritat, aquesta visió que avui tenim? La joventut d'abans i la d'ara ens farien dir que sí; més, en el nostre pensament hi brolla el dubte de la manca d'exploració de moltes fonts que a ben segur hi brollaria aigua clara i abundosa i ens faria iniciar en un optimisme racial, en respecte l'esperit creador i constructiu dels nostres avantpassats, puix que per un cantó les nostres personals adquisicions d'ordre històrico-geogràfic i per altre, la raó del particularisme ètnic comarcal que, malgrat l'actual barreja d'homes, fets, idees i pensaments, vigorosament encara es conserva, ens fa creure en l'existència d'un *vis a tergo* racial, caracteritzat intrinsecament en la comunitat d'habitants d'una determinada comarca, i sots aquest punt d'albir ens esperona a reconstruir aquella tan fermament conceptuada espiritualitat del poble grec i romà, i aquella enèrgica voluntat i fermesa dels nostres compatriotes dels segles mitjans de la nostra Era.

Planerament es desprèn, d'aquestes consideracions ideològiques, que la joventut actual té una tasca a fer, un ideal a reconstruir, un objectiu a acomplir, que les circumstàncies presents poden afavorir grossa manera per a la reconstrucció de la meravellosa espiritualitat històrica de la nostra raça i és la següent: dedicar-se amb tot el braó a les activitats escorcolladores dels més amagats signes característics dels

nostres avantpassats, començant i reduïnt la seva esfera d'acció a l'acreixement intrinsec de les valors i riqueses materials i morals de les comarques. Escrutar i espolsar els pergamins, siguin trobats lla on sigui, i treure'n l'entrellat, per tal de bastir una cultura comarcal, a l'objecte i fi d'aplegar els detallats escorcolls i fer una obra de conjunt que esperoni i estimuli els sentiments de pàtria, bon xic endormiscats per causa de moltes circumstàncies que bé es poden aparellar. No són incompatibles amb les ànsies del viure i progrés moderns. En una paraula, per l'engrandiment de la pàtria, per la suma de les activitats i principis vitals de cada localitat i de cada contrada de localitats afins en vida, costums i faisó de desenrotllament orgànic social. I així com en moments de brega dels pobles se sol dir que el qui tingui una espasa que se la tregui, en els actuals moments constructius i esperançadors de la nostra terra, — i mai com en aquests moments ha tingut tota la seva valor la paraula *nostra terra*, nostra població i nostra comarca, havem de propugnar, sobre tot el jovent, perquè qui tingui una idea, que l'exterioritzi i l'esventi; qui tingui una activitat, que no l'arreconi; qui tingui una llavor ideològica, que la sembri; qui disposi d'un esforç o un mitjà, que no el despreçii. D'aital manera aconseguirem el desvetllament racial que ens fa manca en els moments presents i hora única en el nostre viure material i curt; ocasió de perfeccionament patriòtic que fóra sensible que el deixéssim transcórrer sense aprofitament pregon. Els esperits oberts a totes les ànsies d'alliberació individual i col·lectiva, han d'ésser els capdavaners de la croada patriòtica. No cal refiar-se massa de la política. Cal aprofitar-se més bé de les circumstàncies que subrepticament ens proporcionen el moviment polític, i fer avançar la nostra nau cap a ports de refugi i salvació, des d'on encastellar-nos i esdevenir durs i forts. I mai és tan fort, un poble, com quan té ànima i voluntat d'acer i esperit ben sadollat d'ideal col·lectiu.

Parleu, doncs, joves de la Catalunya-Ciutat, per a copsar tot d'una la visió esperançadora d'una pàtria forta i redimida; més, parleu àdhuc també de la Catalunya-Comarca, pensant sobre tot en aquell simil de les canyes del pensador eslau: una a una, totes les canyes són febles i trencadisses; totes plegades, fent-ne un feix, són d'una fortlesa invencible.